

Határozatok Tára

YVES BOT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2014. szeptember 4.¹

C-336/13. P. sz. ügy

**Európai Bizottság
kontra**

IPK International – World Tourism Marketing Consultants GmbH

„Fellebbezés — A Bizottság pénzügyi támogatás visszatérítését elrendelő határozata — A határozat
Törvényszék általi megsemmisítése — Az ítélet végrehajtása — A visszatérítendő összeg utáni
kamatok kiszámítása”

I – Bevezetés

1. Az Európai Bizottság 1992. augusztus 4-i határozatával az IPK International – World Tourism Marketing Consultants GmbH² részére 530 000 ECU pénzügyi támogatást ítelt oda egy adatbank létrehozására irányuló projekt megvalósítása céljából. A pénzügyi támogatás első részét, 318 000 ECU-t 1993 januárjában utalták át.

2. Tekintettel arra, hogy a pénzügyi támogatást szabálytalanul ítélték oda, a Bizottság 2005. május 13-i határozatával³ az odaitélt határozatot megsemmisítette, majd 2006. december 4-én visszatérítésre vonatkozó határozatot fogadott el, amelynek végrehajtása során az IPK 2007. május 15-én a késedelmi kamatokkal terhelt 318 000 euró összeget visszatérítette.

3. Miután az IPK a 2005. május 13-i határozat ellen keresetet nyújtott be, az Európai Unió Törvényszéke a 2011. április 15-i IPK International kontra Bizottság ítéletben⁴ (T-297/05, EU:T:2011:185) ezt a határozatot megsemmisítette a jogvita tárgyát képező szabálytalansággal kapcsolatos eljárásra előírt elévülési határidő be nem tartása miatt.

4. Ezen ítélet végrehajtása során a Bizottság 2011. október 14-én egy olyan határozatot⁵ fogadott el és közölte az IPK-val, amely a teljes 720 579,90 euró összeg kifizetéséről rendelkezett, amelyből 530 000 euró a pénzügyi támogatás összege, 31 961,63 euró az IPK által fizetett késedelmi kamat, 158 618,27 euró pedig a „kompenzációs” kamat, amelynek mértékét a Bizottság az Európai Központi Banknak⁶ és az EKB elődjének, az Európai Monetáris Intézetnek a fő refinanszírozási műveletekre megállapított kamatlábának megfelelően állapította meg.

1 — Eredeti nyelv: francia.

2 — A továbbiakban: IPK.

3 — A továbbiakban: 2005. május 13-i határozat.

4 — A továbbiakban: 2011. április 15-i ítélet.

5 — A továbbiakban: a vitatott határozat.

6 — A továbbiakban: EKB.

5. Miután az IPK 2011. december 22-én keresetet nyújtott be a vitatott határozat megsemmisítése iránt, a Törvényszék az IPK International kontra Bizottság ítéletben⁷ (T-671/11, EU:T:2013:163) ezt a határozatot megsemmisítette annyiban, amennyiben az az IPK-nak kifizetendő kamatok összegét 158 618,27 euróra korlátozta.

6. A Bíróságnak jelenleg a Bizottság által ezen ítélettel szemben benyújtott fellebbezést kell elbírálnia. E fellebbezés lényegében az azon összeg után fizetendő kamatok jellegének, mértékének és időtartamának a kérdését veti fel, amelyet a Bizottság a 2005. május 13-i határozat megsemmisítése alapján köteles az IPK részére kifizetni vagy visszatéríteni.

7. A jelen indítványban a Bíróságnak azt javaslom, hogy a fellebbezésnek részben adjon helyt.

8. Azt az álláspontot képviselem ugyanis, hogy a Törvényszék azáltal, hogy azt állapította meg, hogy a késedelmi kamatot a követelés főösszege alapján, a korábban felgyülemlett kompenzációs kamatokat is ideértve kell kiszámítani, tévesen alkalmazta a jogot a korábban esedékessé vált kamatok késedelmi, nem pedig kompenzációs jellegére tekintettel, ami indokolja a megtámadott ítélet részleges hatályon kívül helyezését.

9. Azt javaslom a Bíróságnak, hogy maga hozzon végleges határozatot ebben a kérdésben annak megállapításával, hogy a késedelmi kamatokat kizárólag a követelés főösszege alapján kell kiszámítani.

II – A megtámadott ítélet

10. A Törvényszék előtti keresetének alátámasztása érdekében az IPK egyetlen, az EUMSZ 266. cikk megsértésére alapított, két részből álló jogalapra hivatkozott, és azt állította, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot egyrészt a kompenzációs kamat mértékének meghatározása során, amelyet az EKB által a fő refinanszírozási műveletekre megállapított kamatlábakhoz viszonyítva meg kellett volna növelni két százalékponttal, másrészt pedig a késedelmi kamatok kiszámításának elmulasztásával, jöllehet azok a 2011. április 15-i ítélet kihirdetésétől kezdődően váltak volna esedékessé, és azokat a követelésnek a kompenzációs kamatokkal terhelt főösszege alapján kellett volna kiszámítani.

11. A megtámadott ítéletben a Törvényszék – helyt adva az IPK által hivatkozott jogalap két részének – megalapozottnak ítélte a keresetet.

12. Ebben a tekintetben a Törvényszék a megtámadott ítélet 34. pontjában mindenekelőtt megállapította, hogy a 2011. április 15-i ítéletből nem tűnik ki, hogy a Bizottság köteles lenne visszatéríteni a szóban forgó pénzügyi támogatást az IPK részére, mivel ebben az ítéletben a Törvényszék megerősítette a 2005. május 13-i határozatban foglalt, az IPK által elkövetett szabálytalanságokra vonatkozó ténymegállapításokat, amelyek főszabály szerint igazolták ennek a pénzügyi támogatásnak a megsemmisítését, és az említett határozat megsemmisítésére szorított az a vonatkozó elévülési idő Bizottság által történő figyelmen kívül hagyása okán. A Törvényszék e megállapításokból azt a következtetést vonta le, hogy a vitatott határozat „a szóban forgó főkövetelés egyetlen jogalapja”.

13. A Törvényszék ezt követően a kompenzációs kamattal kapcsolatban a megtámadott ítélet 36. pontjában arra hivatkozott, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat⁸ elismerte, hogy elnevezésüktől függetlenül e kamatokat az EKB által a fő refinanszírozási műveletekre megállapított kamatláb két százalékponttal növelt értéke alapján kell kiszámítani. A Törvényszék hozzátette, hogy ez az

7 – A továbbiakban: megtámadott ítélet.

8 – A Törvényszék a Corus UK kontra Bizottság ítélet (T-171/99, EU:T:2001:249) 64. pontjára, az AFCon Management Consultants és társai kontra Bizottság ítélet (T-160/03, EU:T:2005:107) 130–132. pontjára, valamint az Idromacchine és társai kontra Bizottság ítélet (T-88/09, EU:T:2011:641) 29. és 77–80. pontjára utalt.

átalánynövelés minden esetre alkalmazandó anélkül, hogy konkrétan meg kellene állapítani, hogy e növelés az adott időszakban indokolt-e a hitelező letelepedése szerinti tagállamban fennálló pénzromlás tekintetében, majd a 38. pontban hozzátette, hogy az említett átalánynövelés bármely körülmények között az ilyen gazdagodás elkerülésére szolgál.

14. A Törvényszék a megtámadott ítélet 39. pontjában ebből azt a következtetést vonta le, hogy a Bizottság tévesen mulasztotta el a kompenzációs kamatlábak megemelését.

15. Végül a késedelmi kamatokkal kapcsolatban a Törvényszék a megtámadott ítélet 41. pontjában emlékeztetett „az állandó ítélkezési gyakorlatra, amely elismeri a Bizottságnak a késedelmi kamat fizetésére irányuló feltétlen kötelezettségét, különösen az Unió szerződésen kívüli felelőssége megállapítása esetében, az azt megállapító ítélet kihirdetését követően [...], valamint a jogalap nélkül fizetett összegnek a megsemmisítést megállapító ítélet következtében történő visszakövetelése esetében [...]”. Miután emlékeztetett arra, hogy a Bizottság által felhozott egyetlen érv sem teszi lehetővé e „főszabály szerinti kötelezettség” megkerülését a jelen esetben, és megállapította, hogy épp ellenkezőleg, a tárgyaláson a Bizottság elismerte, hogy adós a késedelmi kamattal, amely a 2011. április 15-i ítélettől esedékes, amely állítását felvették a tárgyalási jegyzőkönyvbe, a Törvényszék ebből azt a következtetést vonta le, hogy a fizetendő főösszeget a vitatott határozatban elismerteknek megfelelően a felgyülemlett késedelmi kamattal kell növelni a felek e kérdésre vonatkozó kölcsönös megállapodása alapján 2011. április 15-től, „függetlenül azon tényről, hogy az említett határozat képezi az alapügyben szóban forgó követelés egyetlen jogalapját”.

16. A Törvényszék a megtámadott ítélet 42. pontjában úgy vélte, hogy a késedelmi kamatot a korábban felgyülemlett kompenzációs kamatokkal terhelt fizetendő főösszeg alapján kell kiszámítani, mivel „ha a Törvényszék ítélkezési gyakorlata főszabály szerint nem is engedélyezi a követelés fennállását megállapító ítélet kihirdetése előtt felgyülemlett kompenzációs kamatok vagy a kihirdetés után felgyülemlett késedelmi kamatok tőkésítését, a Törvényszék mindazonáltal elrendeli az esedékes késedelmi kamatnak a korábban felgyülemlett kompenzációs kamatokkal növelt követelés főösszegének teljes kifizetéséig történő megállapítását”. A Törvényszék hozzátette, hogy „[e] megközelítés különbséget tesz tehát a pert megelőző kompenzációs kamatok és a per megindítása utáni késedelmi kamatok között, az utóbbiaknak figyelembe kell venniük a felgyülemlett teljes pénzügyi veszteséget, ideértve a pénzromlást is”.

III – A fellebbezés

17. A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, és az IPK-t kötelezze az eljárás költségeinek viselésére.

18. Az IPK azt kéri, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezést, és a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

A – A felek által előterjesztett jogalapok és érvek

19. A Bizottság az első jogalapjában azt kifogásolja, hogy a Törvényszék figyelmen kívül hagyta a Bíróság ítélkezési gyakorlatát, amely szerint a kompenzációs kamatok az infláció ellensúlyozását szolgálják.

20. A Bizottság szerint a Mulder és társai kontra Tanács és Bizottság ítélet (C-104/89 és C-37/90, EU:C:2000:38) 214. pontjából, valamint az Elsőfokú Bíróságnak különösen az Agraz és társai kontra Bizottság ítélet (T-285/03, EU:T:2008:526) 50. pontjából eredő ítélkezési gyakorlatából következik, hogy a kompenzációs kamatok célja a pénzromlásból eredő veszteségek helyreállítása a károk bekövetkezésétől kezdődően, így azoknak meg kell felelniük az érintett időszakokra vonatkozóan az e társaságok székhelye szerinti tagállamban ténylegesen mért inflációs rátának.

21. Az IPK úgy válaszol, hogy a Törvényszék kifejezetten hivatkozott a pénzromlásra annak megállapításával, hogy azt kompenzációs kamatokkal kell ellensúlyozni, és hogy az Eurostat által az érintett időszakokra vonatkozóan a hitelező székhelye szerinti tagállamban mért éves inflációs rátát csak a monetáris infláció megállapításához vették figyelembe, illetve hogy ez a monetáris infláció a kompenzációs kamatok kiszámításakor nem az egyetlen paraméter.

22. A második jogalapja keretében a Bizottság előadja, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatával ellentétes, hogy a Törvényszék nem tett különbséget a kompenzációs és a késedelmi kamatok között. Míg az első kizárólag a hitelező vagyonában az infláció miatt bekövetkezett értékvesztés kompenzálására szolgál, a második célja az, hogy az adósságának mielőbbi rendezésére ösztönözze, így annak összege általában magasabb a kompenzációs kamatnál. Következésképpen a Törvényszék azáltal, hogy a megtámadott ítéletben e két kamattípust átalányösszegként azonos szinten rögzítette, ezt a megkülönböztetést nem vette figyelembe.

23. Az IPK azt feleli, hogy ez a jogalap a harmadik jogalaphoz ellentmondva figyelmen kívül hagyta a két kamattípus kiszámítása közötti alapvető különbséget, mivel a késedelmi kamatok nem kizárólag a főkötelezettség alapján számítják ki, hanem a felgyülemlett kompenzációs kamatokkal terhelt összeg alapján is.

24. A harmadik jogalapja keretében a Bizottság azt rója fel a Törvényszéknek, hogy tévesen alkalmazta a jogot azáltal, hogy a kompenzációs kamatokat tőkésítette, illetve hogy a késedelmi kamatokat 2011. április 15-től kezdődően számította ki.

25. Ebben a tekintetben a Bizottság azzal érvel, hogy a Törvényszék nem kötelezhette volna őt visszamenőleges hatállyal kamatfizetésre a 2011. április 15-i ítélet kihirdetésétől kezdődően, amely ítélet nem tartalmazott ilyen kamatok fizetésére vonatkozó kötelezettséget. A Bizottság ezenkívül azt állítja, hogy a Törvényszék következtelen volt azáltal, hogy a késedelmi kamatokat 2011. április 15-től kezdődően számította fel, miközben azt állapította meg, hogy a visszatérítési kötelezettség kizárólag a vitatott határozatból eredt.

26. Az IPK úgy véli, hogy a 2011. április 15-i ítélet kizárólagos célja a 2005. május 13-i határozat jogszerűségének vizsgálata volt, illetve hogy az, hogy a Törvényszék nem vizsgálta meg az ítéletéből eredő jogi következményeket, nem mentesíti a Bizottságot a késedelmi, illetve a kompenzációs kamatok kifizetésére vonatkozó kötelezettségétől. Ami konkrétan a késedelmi kamatokat illeti, az IPK arra hivatkozik, hogy a Bizottság a vitatott határozatában elismerte, hogy ez a kötelezettség az EUMSZ 266. cikkéből ered, és a Törvényszék előtti tárgyaláson ráadásul elismerte azt is, hogy köteles fizetni ezeket a kamatokat 2011. április 15-től. Az IPK szerint ezeket a kamatokat a kompenzációs kamatokkal terhelt főkötelezettség összege alapján kell kiszámítani.

27. A negyedik jogalapja keretében a Bizottság a megtámadott ítélet 34. és 44. pontjában azt rója fel a Törvényszéknek, hogy tévesen alkalmazta a jogot, tévesen értelmezte a vitatott határozatot, valamint a T-297/05. sz. ügyben hozott ítéletet, illetve elferdítette a tényeket.

28. Ezekben a pontokban a Törvényszék különösen úgy vélte, hogy a vitatott határozat a szóban forgó főkövetelés egyetlen jogalapja, következésképpen nem kell határozni arról a kérdéssel, hogy a Bizottság megsértette-e az EUMSZ 266. cikket azáltal, hogy nem vont le a 2011. április 15-i ítélet végrehajtásából eredő összes következtetést.

29. Márpedig a Bizottság szerint ez az indokolás téves jogalkalmazáson alapult, mivel a vitatott határozat megsemmisítése következtében az eredeti odaítélő határozat „feltámadt”. Az indokolás ezenkívül ellentétes mind a vitatott határozattal, amely kifejezetten az EUMSZ 266. cikkén alapult, mind pedig a 2011. április 15-i ítélettel, amely a vitatott határozatot elévülés miatt anélkül semmisítette meg, hogy az eredeti odaítélő határozatot semmissé nyilvánította volna.

30. Elismerve, hogy a Törvényszék tévesen nem hivatkozott az EUMSZ 266. cikkre, az IPK szerint ez a téves jogalkalmazás nincs hatással a kamatok kiszámítására, mivel még ha ez a cikk képezi is a vitatott határozat jogalapját, abból még nem következik, hogy a Törvényszéknek a kamatok kiszámítása során figyelembe kellett volna vennie a hitelező vétkes magatartását.

31. Az ötödik jogalapja keretében a Bizottság megállapítja, hogy az ítéletnek a kompenzációs kamatokkal, illetve a késedelmi kamatok kezdő időpontjával kapcsolatos indokolása elégtelen és ellentmondásos. Elégtelen, mert a Törvényszék nem vizsgálta meg a Bizottság érveit. Ellentmondásos, mivel a Törvényszék egyfelől azt állapította meg, hogy a vitatott határozat képezi a fizetés egyetlen jogalapját, másfelől pedig azt, hogy a kamatokat a 2011. április 15-i ítélet meghozatalától kellett számítani.

32. Az IPK a maga részéről megállapítja, hogy a megtámadott ítélet indokolása pontos és világos, nem tartalmaz ellentmondást, illetve hogy a Törvényszék megvizsgálta a Bizottság érveit.

33. A hatodik jogalapja keretében a Bizottság arra hivatkozik, hogy a Törvényszék megsértette a jogalap nélküli gazdagodásra irányadó elveket, mivel azáltal, hogy az Unió az ideiglenesen beszedett összegek után csak 0,25%-os kamatot szed, a két százalékponttal megnövelt, refinanszírozási műveletekre alkalmazott kamatláb meghaladja a hitelezőnek a pénzromlás és a Bizottság tényleges gazdagodása miatti tényleges vagyonsökkenésének mértékét. A Bizottság hozzáteszi, hogy a Törvényszék nézőpontja éppen fordított, amikor az adós gazdagodására hivatkozik ahelyett, hogy arra keresné a választ, hogy a hitelező részéről bekövetkezett-e vagyonsökkenés. A Bizottság véleménye szerint a megtámadott ítélet egy olyan hitelező pénzügyi előnyben való részesítéséhez vezet, amelynek pedig megállapítást nyert a rosszhiszemősége.

34. Az IPK úgy véli, hogy az Unió által az ideiglenesen beszedett bírságok után jelenleg beszedett kamat mértéke nem releváns, illetve még ha feltételezzük is, hogy ez a kamatláb releváns, a Bizottságnak meg kellett volna jelölnie, hogy milyen kamatokat szedett be átlagosan az érintett időszakban.

B – Értékelés

35. A kamatokkal kapcsolatos kérdés első pillantásra olyan problémának tűnik, amely technikai és viszonylag másodlagos jellegű, és amely nem alkalmas arra, hogy átfogó elemzésnek vagy koncepcióalkotási próbálkozásoknak a tárgya legyen. Ugyanakkor nagy gyakorlati jelentősége van, mivel a kamatok összege – amely távol áll attól, hogy pusztán szimbolikus legyen – olykor elérheti vagy meghaladhatja a főkövetelést.⁹ A kérdés téje tehát jelentős lehet.

36. Az, hogy az uniós jogban a közelmúltig nem létezett kamatokkal kapcsolatos szabályozás, arra készítette a Bíróságot, hogy az esetjogban dolgozzon ki lépésről lépésre megoldásokat, amelyek – bár a kamathoz való jog elvének elismerése tekintetében következetesek – mindazonáltal részben továbbra is rejtélyesek maradnak ennek a jognak az alapjával és alkalmazásával kapcsolatban.

⁹ — Egy átfogó tanulmány tekintetében lásd: Van Casteren, A., „Article 215(2) EC and the question of interest”, *The action for damages in Community law*, Kluwer Law International, Heukels, T. és McDonnell, A., Hága, 1997., 199–216. o. A nemzetközi magánjogban alkalmazandó szabályok és a nemzeti jogrendszerek összehasonlítása tekintetében lásd továbbá: Kleiner, C., „Les intérêts de somme d’argent en droit international privé, ou l’imbroglio entre la procédure et le fond”, *Revue critique de droit international privé*, Dalloz, Párizs, 98. kötet, 4. szám, 2009., 639–683. o.

37. A jelen fellebbezés elemzése tehát alkalmat ad a Bíróságnak arra, hogy ebben a tekintetben egy megsemmisítő ítélet végrehajtásából eredő intézkedések végrehajtásának sajátos kontextusában pontosítsa az ítélkezési gyakorlatát.

38. A megtámadott ítéletben a Törvényszék egy vállalkozással szemben az uniós versenyjogi szabályok megsértése miatt kiszabott bírság megsemmisítéséről vagy mérsékléséről szóló ítélet végrehajtása során fizetendő kamatok meghatározásával kapcsolatos ítélkezési gyakorlatot vette alapul.

39. A Törvényszék azonban hivatkozott az Unió szerződésen kívüli felelőssége körében benyújtott kártérítési keresetek általános, illetve a közösségi közszolgálati jogvitákkal kapcsolatos ítélkezési gyakorlat sajátos összefüggésében hozott ítéletekre is. Ezen a területen összpontosulnak ugyanis azok az ítéletek, amelyekben az uniós bíróságnak a kamatok kiszámításáról kellett határoznia.

40. A megtámadott ítélet megkülönböztetés nélkül utal az e két különböző területen hozott ítéletekre, és ily módon egyesítő megközelítést alkalmaz, amelynek megalapozottságát illetően meg kell vizsgálni, hogy nem állnak-e fenn olyan kiküszöbölhetetlen különbségek, amelyek akadályozzák egy egységes rendszer kialakítását.

41. Először tehát a kártérítési keresetek tárgyában hozott, nagyobb számban létező ítéleteket vizsgálom meg, majd azokat a határozatokat, amelyek egy bírság megsemmisítéséről vagy mérsékléséről szóló ítélet végrehajtása során fizetendő kamatokkal kapcsolatosak, azután megpróbálok ezen ítéletek összességéből kiindulva kialakítani egy szintézist, amely alapján megvizsgálom a különböző jogalapokat.

1. A kártérítési követelések után fizetendő kamatok

42. A kártérítési keresetek tárgyában hozott ítéletek elemzéséből kiderül, hogy az ítélkezési gyakorlat egyértelműen a kompenzációs kamatok és a késedelmi kamatok közötti megkülönböztetés elve, és az abból eredő jelentősebb következmények mellett foglalt állást, ugyanakkor bizonytalanságok is mutatkoznak, amelyek olyan tévovázást tükröznek, amely alapján kétségbe vonható e különbségtétel valóságossága és a valóban koherens rendszer létezése.

43. E fejlődési folyamatot oly módon vázolom fel, hogy a kompenzációs kamatokkal, illetve a késedelmi kamatokkal kapcsolatos ítélkezési gyakorlat vizsgálata előtt először magát a megkülönböztetés elvét tanulmányozom.

44. A kompenzációs kamatok és a késedelmi kamatok közötti megkülönböztetés alapját képező első ítéletek egyike azt a kérdést vetette fel, hogy egy köztisztviselő milyen feltételek mellett kaphat kamatot olyan támogatások, illetve kártérítések után, amelyekre a lemondása elutasításáról szóló határozat megsemmisítését követően igényt tarthat. A Campolongo kontra ESZAK Főhatóság ítéletben (27/59 és 39/59, EU:C:1960:35) született nemleges válasz megkülönbözteti a késedelmi kamatokat – amelyek lényegében „egy kötelezettség késedelmes teljesítése miatt bekövetkezett kár értékeléséből és jogszabályi meghatározásából állnak, amely késedelmet egy előzetes felszólításban kell megállapítani”¹⁰ –, illetve a kompenzációs kamatokat, amelyek „egy kötelezettség előzetes felszólítás nélkül történő megszegése miatt bekövetkezett károk és kamatok formájában születnek”, és amelyek „odaítéléséhez kár bekövetkezése szükséges”¹¹. Az első esetben a megtagadás alapja az volt, hogy a közösségi jogban a késedelmi kamatokat jogilag semmilyen módon nem rögzítik,¹² míg a második esetben a bizonyíték vagy akár egy kárra történő pusztá hivatkozás hiánya eredményezte a kompenzációs kamatokra irányuló kérelem elutasítását.

10 — Lásd EBHT., 826. pont.

11 — Lásd EBHT., 827. pont.

12 — Uo.

45. A Bíróság, miután számos olyan ítéletet hozott, amelyben a megkülönböztetés eljárási következményeit vonta le, különösen az új kérelmek elfogadhatatlanságának elvével kapcsolatban,¹³ a Bizottság kontra Brazelli Lualdi és társai ítéletben (C-136/92. P, EU:C:1994:211), amely egy, az uniós tisztviselők vagy alkalmazottak által az elmaradt díjazás felszámolása következtében az elszenvedett károk megtérítésével kapcsolatos ügyben született, megerősítette az említett megkülönböztetés elvét. Ebben a tekintetben a Bíróság emlékeztetett arra, hogy ő maga is különbséget tett a kétféle kamattípus között, különösen amikor az elé terjesztett egyes ügyekre jellemző eljárási elemek alapján arról döntött, hogy a kompenzációs kamatokra vonatkozó kérelmek elfogadhatatlanok, míg a késedelmi kamatokra vonatkozó kérelmek elfogadhatók, azonban nem megalapozottak.¹⁴ A Bíróság azt a következtetést vonta le, hogy ilyen feltételek mellett nem lehetséges azt megállapítani, hogy a különbségtétel nem az ítélkezési gyakorlatból ered.¹⁵

46. A Bíróság a Mulder és társai kontra Bizottság ítéletben (EU:C:2000:38), amely egy kártérítési keresetet érintett, azóta már klasszikussá vált módon ismételt szabályként rögzítette, hogy „meg kell különböztetni a késedelmi kamatokat a kompenzációs kamatoktól”,¹⁶ amiből a Bíróság azt a következtetést vonta le, hogy a Bíróságnak a késedelmi kamatokkal kapcsolatos határozata a kompenzációs kamatokra nézve nem bír semmilyen következménnyel.

47. Az ezekben az ítéletekben adott válasz tehát elvi jelentőségű. Ezenfelül a Campolongo kontra ESZAK Főhatóság (EU:C:1960:35), illetve a Mulder és társai kontra Tanács és Bizottság (EU:C:2000:38) ügyben megállapított fogalom meghatározások útmutatást adtak a kompenzációs kamatok és a késedelmi kamatok közötti különbségtételre vonatkozóan.

48. A két kamattípus külön-külön való vizsgálatát a kompenzációs kamatokéval kezdem.

a) A kompenzációs kamatok

49. A kártérítési perben a kompenzációs kamatok célja különösen a káreseményt követően bekövetkezett pénzügyi kárból eredő kár megtérítése. Ezek a kamatok tehát a kár újraértékelésének eszközét képezik, amely az adós kötelezettségét mentesíti az árfolyam-ingadozástól azáltal, hogy a kötelezettséget az adósság értékéhez igazítja. A kamatok odaítélése azt jelenti, hogy amikor a kárt a káresemény időpontja szerinti adatok alapján számítják, annak pénzügyi értékét a bírósági megállapításának időpontjához viszonyítva kell aktualizálni.

50. Mindazonáltal meg kell jegyezni, hogy a kompenzációs kamatok elfogadása általánosabb jelleggel valójában a káresemény bekövetkezése és annak bíróság által történő értékelése közötti időmúlásból eredő valamennyi negatív következményre vonatkozik. E meghatározás alá tartozhat továbbá az a pénzügyi kár, amely abból ered, hogy a termelési jellegű tevékenységből származó előnyök nem állnak rendelkezésre,¹⁷ vagy az a pénzügyi kár, amely megfelel annak a kamatvesztésnek, amely abból ered, hogy a fizetendő összeg bankban történő elhelyezésére nem volt lehetőség.¹⁸

13 — Roumengous Carpentier kontra Bizottság ítélet (158/79, EU:C:1985:2, 8–14. pont); Amesz és társai kontra Bizottság ítélet (532/79, EU:C:1985:3, 11–17. pont); Battaglia kontra Bizottság ítélet (737/79, EU:C:1985:4, 6–13. pont); Amman és társai kontra Tanács ítélet (174/83, EU:C:1985:288, 13. pont); Culmsee és társai kontra EGSZB ítélet (175/83, EU:C:1985:289, 13. pont), illetve Allo és társai kontra Bizottság ítélet (176/83, EU:C:1985:290, 19. pont).

14 — 35. pont.

15 — Uo.

16 — 55. pont.

17 — Lásd: Mulder és társai kontra Tanács és Bizottság ítélet (EU:C:2000:38, 43. és 214. pont).

18 — Lásd: Berti kontra Bizottság ítélet (131/81, EU:C:1985:72, 16. pont).

51. Mivel a kompenzációs kamatok a kár összetevőjét alkotják, azok alapját az Unió szerződésen kívüli felelőssége körében történő kártérítést szabályozó elvek képezik. Az elszenvedett károk teljes mértékű megtérítésének elve alapján a kártérítés „célja a károsult vagyonának lehető legteljesebb mértékű helyreállítása. [...] Ebből következik, hogy [...] a káreseményt követően bekövetkezett pénzromlást figyelembe kell venni”.¹⁹

52. A kompenzációs kamatok e kártalanítási funkciójának egyébként két lényeges következménye van.

53. Először is ez a funkció magyarázza, hogy a Bíróság a kompenzációs kamatok odaítélését az Unió szerződésen kívüli felelőssége megállapításának hagyományos feltételeihez kötötte. Az állandó ítélkezési gyakorlatra hivatkozva a Bíróság megállapította, hogy „a felperesnek teljesítenie kell a szerződésen kívüli felelősség feltételeit a kompenzációs kamatok követelése érdekében”.²⁰ Kiemelte ugyanakkor, hogy a szerződésen kívüli felelősség körében történő kártérítés „célja a károsult vagyonának lehető legteljesebb mértékű helyreállítása”,²¹ illetve hogy „[k]övetkezésképpen a szerződésen kívüli felelősség feltételeinek teljesülése esetén a káresemény bekövetkezte és a kártérítés időpontja közötti időmúlásból eredő kedvezőtlen következményeket nem lehet figyelmen kívül hagyni [...], mivel a pénzromlást figyelembe kell venni”.²²

54. Másodsor, a kompenzációs kamatok kártalanítási jellege azt jelenti, hogy azokat főszabály szerint a felperes által ténylegesen elszenvedett károk alapján számítják ki, a vonatkozó időszakra vonatkozó inflációs ráta figyelembevétele mellett. Ez az elv szilárdnak tűnik, még ha tényleges alkalmazása különböző megoldásokhoz vezet is.

55. A vonatkozó ítélkezési gyakorlat alapján ugyanis a Bíróság a kompenzációs kamatok összegét főszabály szerint²³ az inflációs rátára történő hivatkozással számolja ki még akkor is, ha ez a ráta olyan kiindulópontnak minősül, amelytől a bíróság a kár összegének megállapítása során eltérhet. A C-104/89. és C-37/90. sz., Mulder és társai kontra Tanács és Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletben (EU:C:2000:38) ezért a Bíróság az első ügyben megállapította, hogy a felperesek jogosultak a kamatok követelésére, amelyek „a kár bekövetkezésének időpontjától a közbenső ítélet kihirdetéséig terjedő időszakra vonatkozó inflációs ráta mértékének felelnek meg”,²⁴ és következésképpen a kártérítést 1,85%-os kamattal növelte meg, amely megfelel az Eurostat adatainak, illetve a szakértő megállapításainak, miután ezenkívül megállapította, hogy ez a mérték „ésszerű és gazdaságilag indokolt”.²⁵ A Bíróság a második ügyben megállapította, hogy a szakértői jelentés szerint az inflációs ráta átlagosan 1,2%-os volt az érintett időszakban, és mivel az „ésszerű és igazságos”, a fizetendő kártérítés összegét 1,5%-os mértékű kompenzációs kamattal növelte.²⁶

56. A Törvényszék ítélkezési gyakorlata először illeszkedett e megoldások sorába.

57. Így a Camar kontra Tanács és Bizottság ítéletben (T-260/97, EU:T:2005:283) az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a pénzromlást „az [ezen] államban erre hatáskörrel rendelkező nemzeti szerv által kidolgozott hivatalos mutatók alkalmazásával a kártérítés összegének kiszámításakor kell figyelembe venni”.²⁷

19 — Lásd: Grifoni kontra Bizottság ítélet (C-308/87, EU:C:1994:38, 40. pont).

20 — Lásd: Mulder és társai kontra Tanács és Bizottság ítélet (EU:C:2000:38, 50. pont).

21 — Uo., 51. pont.

22 — Ua.

23 — Ebben az összefüggésben a Grifoni kontra Bizottság ítélet (EU:C:1990:134), amelyben a Bíróság különösebb magyarázat nélkül „átalányösszeget” ítélt oda a 8 év alatt bekövetkezett monetáris infláció figyelembevétele mellett, kivételként jelenik meg.

24 — 220. pont.

25 — 221. pont.

26 — 352. pont.

27 — 139. pont.

58. Az Agraz és társai kontra Bizottság ítélet (EU:T:2008:526) egy másik jellegzetes példája azoknak az ítélkezési elveknek, amelyek a kompenzációs kamatok meghatározását szabályozzák. Tisztázni kellett tehát, hogy melyek a Bizottság által fizetendő kompenzációs kamatok egy termelési támogatás azon emelt összegének megfelelő kártérítés után, amelyet nem megfelelően számoltak ki. Míg 84 felperes társaság ebben a kérdésben megállapodott a Bizottsággal, és a fő refinanszírozási műveletekre a kompenzációs kamat mértékét az EKB által megállapított kamatlábnak megfelelően, két százalékponttal növelve állapították meg, addig három más társaság nem jutott megállapodásra a Bizottsággal, miközben ugyanezen kamatláb alkalmazását kérték. Az Elsőfokú Bíróság végül elutasította a kérelmüket, és úgy ítélte meg, hogy a pénzromlást „tükrözi az Eurostat [...] által az érintett időszakokra vonatkozóan az e társaságok székhelye szerinti tagállamban mért inflációs ráta”.²⁸ Az ítélet indokolása, amely elutasította az egyezségekre jutó társaságok és a többi társaság közötti eltérő bánásmód fennállására alapított jogalapot, sokat elárul. Az Elsőfokú Bíróság ugyanis kiemeli, hogy az előbbieket az utóbbiakhoz képest eltérő helyzetben vannak, „mivel egyik elem sem tette lehetővé annak bebizonyítását, hogy jövedelemcsökkenés érte őket abból eredően, hogy a szóban forgó összegeket befektethették volna”.²⁹ Ez az ítélet kiemeli tehát azt, hogy a kompenzációs kamatlábaknak az EKB által meghatározott, két százalékponttal növelt mértéke a fő refinanszírozási műveletek tekintetében csak akkor igazolt, ha az elszenvedett kár nem korlátozódik a vásárlóerőnek a pénzromlásból eredő csökkenésére, hanem magában foglalja azt a kiegészítő jövedelemcsökkenést is, amely abból ered, hogy a tartozás összegét nem lehet befektetni.

59. Az Idromacchine és társai kontra Bizottság ítélet (EU:T:2011:641), amelyre a megtámadott ítélet többször hivatkozik, ugyanarra az elvre történő hivatkozással mindazonáltal eltérő következtetést vont le. A Törvényszék, miután ismételten hivatkozott arra az elvre, amely szerint a pénzromlást „tükrözi az Eurostat [...] által az érintett időszakokra vonatkozóan az e társaságok székhelye szerinti tagállamban mért inflációs ráta”,³⁰ a következő pontban³¹ egy látszólag deduktív érveléssel arra a következtetésre jut, hogy a Bizottságnak kompenzációs kamatot kell fizetnie, „melynek mértéke az Európai Központi Bank által a fő refinanszírozási műveletekre megállapított kamatláb két százalékponttal növelt értéke”.

60. Az ilyen megoldást álláspontom szerint eleve lehetetlen megindokolni. Meg kell állapítani, hogy az indokolásból hiányzik egy láncszem, azaz annak megállapítása, hogy az EKB által a fő refinanszírozási műveletekre megállapított, két százalékponttal növelt kamatláb az érintett időszakban tükrözte az érintett tagállamban mért inflációs rátát. E tekintetben ki kell emelni, hogy az EKB által a fő refinanszírozási műveletekre megállapított kamatláb az EKB monetáris politikájának eszközét képezi, amely lehetővé teszi ezen intézmény számára, hogy a kamatlábakat és a banki likviditást befolyásolja. Semmi esetre sem lehet úgy értelmezni, hogy az az Unióban vagy az eurózónában mért átlagos inflációs rátát tükrözi.

61. A késedelmi kamatokkal kapcsolatban alkalmazott megoldások elemzése hasonló bizonytalanságokat tár fel.

28 — 50. pont.

29 — 52. pont.

30 — 77. pont.

31 — 78. pont.

b) A késedelmi kamatok

62. A Bíróság, miután először azt állapította meg, hogy nem jár késedelmi kamat amiatt, hogy „[ezeknek a kamatoknak] a közösségi jogban nincs törvényi meghatározásuk”,³² ezt követően jogszabályi alap híján a „kamatkövetelés”³³ „elfogadhatóságát” vizsgálta a tagállamok jogában közös általános elvekre hivatkozva, amelyekre az EGK-Szerződés 215. cikkének második bekezdése – később az EK 288. cikk második bekezdése, illetve jelenleg az EUMSZ 340. cikk második bekezdése – kifejezetten hivatkozott.³⁴

63. Ennek a nemzeti jogrendekben hatályos elvek összehasonlító elemzéséből eredő elvnek a jogszabályi alapja – legalábbis az Európai Unió valamennyi adóssal szemben fennálló követeléseinek tekintetében – az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2002. december 23-i 2342/2002/EK bizottsági rendeletben³⁵ található, pontosabban e rendelet 86. cikkében, amely előírja minden olyan követelés késedelmi kamatokkal történő növelését, amelynek alapját az ezen rendelet V. címében említett, áru beszerzésére és szolgáltatás nyújtására irányuló közbeszerzési szerződés képezi; amely kamatok mértéke megfelel az EKB által a fő refinanszírozási műveletek tekintetében megállapított, 3,5 százalékponttal növelt mértéknek.³⁶

32 — Campolongo kontra ESZAK Főhatóság ítélet (EU:C:1960:35, EBHT 826 és 827. o.).

33 — A Bíróság nem minősíti ezeket a kamatokat „késedelmi” kamatoknak.

34 — DGV és társai kontra CEE ítélet (241/78, 242/78 és 245/78–250/78, EU:C:1979:227, 22. pont); Durmortier és társai kontra Tanács ítélet (64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 271/79, 28/79 és 45/79, EU:C:1979:223, 25. pont); Ireks-Arkady kontra EGK ítélet (238/78, EU:C:1979:226, 20. pont); Interquell Starke-Chemie és Diamalt kontra EGK ítélet (261/78 és 262/78, EU:C:1979:22, 23. pont); Pauls Agriculture kontra Tanács és Bizottság ítélet (256/81, EU:C:1983:138, 17. pont); Birra Wührer és társai kontra Tanács és Bizottság ítélet (256/80, 257/80, 265/80, 267/80, 5/81, 51/81 és 282/82, EU:C:1984:341, 37. pont), és Sofrimport kontra Bizottság ítélet (C-152/88, EU:C:1990:259, 32. pont). Lásd továbbá: Schneider Electric kontra Bizottság ítélet (T-351/03, EU:T:2007:212, 340. pont).

35 — HL L 357., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 145. o.; helyesbítés: HL L 345., 2005. december 28., 35. o. E rendelet 2003. január 1-jén lépett hatályba.

36 — Ebben az értelemben lásd: SGL Carbon kontra Bizottság ítélet (T-68/04, EU:T:2008:414, 145. pont).

64. Az ismétlődő ítélkezési gyakorlat szerint – amely azon alapul, hogy késedelmi kamatot nem lehetséges kiszámolni olyan követelés után, amelynek összege nem ismert – a késedelmi kamatok kifizetésére irányuló kötelezettséget csak abban az esetben lehet meghatározni, ha a főkövetelés „összege meghatározott vagy a megállapított objektív elemek alapján legalább meghatározható”.³⁷

65. Ebből az következik, hogy a fizetendő kártérítés összegét a kártérítési kötelezettséget megállapító ítélet kihirdetésének időpontjától esedékes késedelmi kamatokkal kell növelni.³⁸

66. Ez az időpont legtöbbször a követelés jogcímének keletkezési időpontjával azonos. A költségek utáni késedelmi kamatok iránti kérelem így csak az azt megállapító végzés kihirdetésének időpontjától válhat esedékessé.³⁹

67. Mindazonáltal, amennyiben a főkövetelés az ítélet kihirdetésének időpontjában nem meghatározott, és nem is meghatározható, a késedelmi kamatok csak a kár összegét meghatározó ítélet kihirdetésének időpontjától válnak esedékessé.⁴⁰

68. Ezen a ponton egy pontosítást tesztek. Az előbbieken ismertetett megoldás, amely szerint a kamatok a kártérítési kötelezettséget megállapító vagy a kár összegét meghatározó ítélet kihirdetésétől esedékesek, elvileg csak kártérítési perben alkalmazható, amelyben a főkövetelés összegének előzetes meghatározására nem kerül sor, azt szükség szerint a bíróság határozza meg. Amikor viszont a főkövetelés összege előre meg van határozva, a késedelmi kamatok az ítélkezési gyakorlat alapján legtöbbször attól az időponttól válnak esedékessé, amikor az adóst a kötelezettségének teljesítésére

37 — Lásd: Amman és társai kontra Tanács ítélet (174/83, EU:C:1986:339, 19 és 20. pont); Culmsee és társai kontra EGSZB ítélet (175/83, EU:C:1986:340, 19 és 20. pont); Allo és társai kontra Bizottság ítélet (176/83, EU:C:1986:341, 19 és 20. pont); Agostini és társai kontra Bizottság ítélet (233/83, EU:C:1986:342, 19 és 20. pont); Ambrosetti és társai kontra Bizottság ítélet, (247/83, EU:C:1986:343, 19 és 20. pont) Delhez és társai kontra Bizottság ítélet (264/83, EU:C:1986:344, 20 és 21. pont) – ebben a hat ügyben közösségi tisztviselők késedelmi kamatok megfizetése iránti kérelmet nyújtottak be azon elmaradt fizetések után, amelyek a Bíróság által egy korábbi rendeletet megsemmisítő ítélet végrehajtása keretében, egy, a díjazásról és korrekciós együtthatókról szóló rendelet visszaható hatállyal történő elfogadása következtében váltak esedékessé; a Bíróság megjegyzi, hogy a meghatározott vagy meghatározható követelés szabályozására csak ez utóbbi rendelet hatálybalépésével került sor, mivel a Tanács mérlegelési jogkörrel rendelkezett, és a kiigazítás összegére nézve semmilyen bizonyosság nem volt azelőtt, hogy ez az intézmény gyakorolta volna a hatáskörét; Szy-Tarisse és Feyaerts kontra Bizottság ítélet (314/86 és 315/86, EU:C:1988:471, 33. pont) – késedelmi kamatok iránti kérelem azon illetménypótlék után, amely egy azon ítélet végrehajtása keretében elfogadott bizottsági határozat alapján jár, amely a felpereseknek próbaidős tisztviselőként történő kinevezéséről szóló határozatnak az azon részében való megsemmisítése tárgyában született, amely a besorolási és a fizetési fokozatot tartalmazta; a Bíróság úgy véli, hogy a kamatok nem a személyzeti szabályzat 90. cikkének (2) bekezdésén alapuló követelések benyújtásától, hanem az új besorolásról szóló határozattól kell számítani, amellyel a kártérítés kifizetése „ezt követően az adminisztráció miatt jogszerűtlenül késlekedett”; Pfloeschner kontra Bizottság ítélet (T-285/94, EU:T:1995:214, 55 és 56. pont) – azon öregségi nyugdíjelszámolás megsemmisítésére irányuló kérelem, amely 100%-os korrekciós együtthatót állapított meg egy Svájcban élő nyugdíjast megillető nyugdíj tekintetében; az Elsőfokú Bíróság az 1993 decemberére vonatkozó nyugdíjelszámolás megsemmisítését, valamint azt követően, hogy megállapította, hogy ettől a hónaptól kezdődően a követelés esedékes és az összegét tekintve meghatározható volt, mivel Svájc tekintetében létezett – 100%-nál magasabb – korrekciós együttható, meghatározza az azon elmaradt fizetések után járó késedelmi kamatok esedékességének kezdő időpontját, amelyeket a nyugdíjrendszer alapján különböző időpontokban kellett volna teljesíteni; Hivonnet kontra Tanács ítélet (T-188/03, EU:T:2004:194, 45. pont), Camar kontra Tanács és Bizottság ítélet (EU:T:2005:283, 135. és 144. pont), valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat, illetve Schneider Electric kontra Bizottság ítélet (EU:T:2007:212, 344. pont), valamint Maruccio kontra Bizottság végzés (T-176/04. DEP II, EU:T:2011:616, 36. pont). Lásd továbbá: Michel kontra Bizottság végzés (F-44/13, EU:F:2014:40, 82. pont). Végül lásd: AA kontra Bizottság ítélet (F-101/09, EU:F:2011:133, 109. pont), amelyben arra történik utalás, hogy „a késedelmi kamatok kifizetésére irányuló kötelezettséget csak azzal a feltétellel lehet meghatározni, hogy a zálog vagy a főkövetelés az összeg tekintetében *nemcsak* meghatározott, *hanem* objektív elemek alapján meghatározható”. Ez a kijelentés meglepő, amennyiben a követelés összege meghatározott vagy meghatározható jellegéhez kapcsolódó feltétel vagylagos, nem pedig kumulatív.

38 — Lásd: Roumengous Carpentier kontra Bizottság ítélet (158/79, EU:C:1985:2, 11. pont); Battaglia kontra Bizottság ítélet (737/79, EU:C:1985:4, 10. pont); Mulder és társai kontra Tanács és Bizottság ítélet (C-104/89 és C-37/90, EU:C:1992:217, 35. pont) – a Bíróság a késedelmi kamatok a közbenső ítéletétől számította, amely, ha nem állapítja meg a kár pontos összetevőjét, az annak számításához szükséges elemeket határozza meg – valamint Camar kontra Tanács és Bizottság ítélet (EU:T:2005:283, 135. és 144. pont), és Schneider Electric kontra Bizottság ítélet (EU:T:2007:212, 343. pont).

39 — Lásd: Mulder és társai kontra Tanács és Bizottság ítélet (EU:C:1992:217, 35. pont), valamint Camar kontra Tanács Bizottság ítélet (EU:T:2005:283, 144. pont).

40 — Lásd: Camar kontra Tanács Bizottság ítélet (EU:T:2005:283, 144. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), és Schneider Electric kontra Bizottság ítélet (EU:T:2007:212, 344. pont).

szólítják fel.⁴¹ A közszolgálati jogvitában így a személyzeti szabályzat értelmében fizetendő összegek után járó késedelmi kamatok főszabály szerint a személyzeti szabályzat 90. cikkének (2) bekezdése szerinti panasz benyújtásától vagy attól az időponttól válnak esedékessé, amikor ezeknek az összegeknek a fizetése esedékessé vált, amennyiben ez az időpont az előbbi időponthoz képest későbbi időpont.⁴²

69. Ami a késedelmi kamatok mértékét illeti, e kamatok általában egyedi indokolás nélkül olyan fix mértékben kerülnek meghatározásra, amely a Törvényszék legutóbbi ítélezési gyakorlatában ténylegesen az EKB által a fő refinanszírozási műveletekre alkalmazott, két százalékponttal növelt mértéknek felel meg.⁴³

70. Több főtanácsnok, köztük Mancini,⁴⁴ Slynn,⁴⁵ Van Gerven⁴⁶ és Tesauró⁴⁷ szándékozott ebben a témakörben iránymutatást adni. Egymással ellentétes megoldásokat kínáltak abban a tekintetben, hogy a bíróság által a „jelenlegi pénzügyi körülményeknek”⁴⁸ megfelelően megállapított fix mértéket vagy épp ellenkezőleg, „a Bíróság ítéletének kihirdetésekor az abban a tagállamban alkalmazandó törvényes mértéket kell-e alkalmazni, amelyben a felperesek a tevékenységüket gyakorolják, és amelyben így általában a szerzett összegeket felhasználják vagy befektetik”.⁴⁹ Anélkül, hogy e kérdést tovább kellene vizsgálni, ellenőrizni kell, hogy a fentiekben kifejtett megoldások átvehető-e a visszatérítési követelésekre vonatkozó kamatokra.

2. A visszatérítésre vonatkozó követelések után fizetendő kamatok

71. Az e téren kialakított ítélezési gyakorlat az Elsőfokú Bíróság Corus UK kontra Bizottság ítéletéből (EU:T:2001:249) ered. Ennek a határozatnak az alapját egy olyan jogvita képezte, amely a Bizottság által egy vállalkozással szemben a versenyjogi szabályok megsértése miatt kiszabott büntetés összegét csökkentő ítélet miatt alakult ki. A felmerült kérdés a Bizottság által az általa visszatérített azon összeg után fizetendő kamatok összegével kapcsolatos, amely a kifizetett bírság és az Elsőfokú Bíróság által megállapított összeg közötti különbözetnek felelt meg.

72. A megsemmisítő határozat végrehajtása tekintetében az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a kifizetett büntetés teljes összegének vagy annak egy részének visszatérítésére való kötelezettség nemcsak a jogtalanul fizetett bírság főösszegére vonatkozott, hanem az ezen összegek után keletkezett késedelmi kamatokra is, mivel, ahogyan azt kifejtette, „a tartozatlanul kifizetett összeg után késedelmi kamatok megítélése”⁵⁰ a Bizottságot terhelő visszatérítési kötelezettség nélkülözhetetlen összetevője egy megsemmisítésről szóló vagy korlátlan felülvizsgálati jogkörben hozott ítéletet követően, amennyiben a jogtalanul fizetett bírság teljes összegének visszatérítésekor nem lehet eltekinteni olyan körülményektől, mint az idő múlása, amely a kártérítés értékét csökkentheti”.⁵¹

41 — Az erre a területre vonatkozó ítélezési gyakorlat részletes elemzése tekintetében lásd: Van Casteren, A., „Article 215(2) EC and the question of interest”, *The action for damages in Community law*, Kluwer Law International, Heukels, T. és McDonnell, A., Hága, 1997., 211. o.

42 — Lásd: Jacquemart kontra Bizottság ítélet (114/77, EU:C:1978:156, 26. pont), Razzouk és Beydoun kontra Bizottság ítélet (75/82 és 117/82, EU:C:1984:116, 19. pont), Roumengous Carpentier kontra Bizottság ítélet, (EU:C:1985:2, 11. pont), valamint Amesz és társai kontra Bizottság ítélet (EU:C:1985:3, 14. pont), illetve Battaglia kontra Bizottság ítélet (EU:C:1985:4, 10. pont).

43 — Lásd: Van Casteren, A., „Article 215(2) EC and the question of interest”, *The action for damages in Community law*, Kluwer Law International, Heukels, T. és McDonnell, A., Hága, 1997., 203. oldalon említett ítéletek, aki kiemeli, hogy az uniós bíróság az alkalmazandó kamatlábat viszonylag önkényesen határozza meg.

44 — Lásd: Pauls Agriculture kontra Tanács és Bizottság főtanácsnoki indítvány (256/81, EU:C:1983:91, 8. pont).

45 — Lásd: Leussink kontra Bizottság főtanácsnoki indítvány (169/83 és 136/84, EU:C:1986:265, EBHT 2819. és 2820. o.).

46 — Lásd: Mulder és társai kontra Tanács és Bizottság főtanácsnoki indítvány (C-104/89 és C-37/90, EU:C:1992:34, 51. pont).

47 — Lásd: Grifoni kontra Bizottság főtanácsnoki indítvány (C-308/87, EU:C:1993:362, 26. pont).

48 — Lásd: Leussink kontra Bizottság főtanácsnoki indítvány (EU:C:1986:265, EBHT 2819. és 2820. o.).

49 — Lásd: Mulder és társai kontra Tanács és Bizottság főtanácsnoki indítvány (EU:C:1992:34, 51. pont).

50 — Kiemelés tőlem.

51 — 54. pont.

73. Az Elsőfokú Bíróság hozzátette, hogy annak érdekében, hogy a hitelezőt teljes mértékben vissza lehessen helyezni abba a helyzetbe, amelynek őt a megsemmisített aktus hiányában jogszerűen meg kellett volna illetnie, az ilyen ítélet megfelelő végrehajtása tehát annak figyelembevételét teszi szükségessé, hogy ez a visszahelyezés csak egy többé-kevésbé hosszabb idő elteltét követően történt meg, amely idő alatt a hitelező nem rendelkezhetett azokkal az összegekkel, amelyeket jogtalanul fizetett.

74. A fizetendő kamatok mértékét illetően az Elsőfokú Bíróság egy, a tagállamok belső jogában általánosan elfogadott, a jogalap nélküli gazdagodásra vonatkozó elvre történő hivatkozással megállapította, hogy annak főszabály szerint a „törvényes vagy a bírói úton megállapított kamat tőkésítés nélküli mértékével kell azonosnak lennie”.⁵² Az Elsőfokú Bíróság azonban nem ezt a megoldást követte, hanem figyelembe vette az ügy sajátos körülményeit, amelyet az jellemez, hogy a visszatérítendő összeget a Bizottság befektette, és ezen összeg után tőkésített kamatok keletkeztek.⁵³ Az Elsőfokú Bíróság végül figyelembe vette mind a Bizottság gazdagodását, mind pedig a felperes társaság vagyonszökkenését, és ez utóbbi számára tehát a Bizottság által szerzett összegnek megfelelő, egyebekben a késedelmi kamatokkal növelt összeget ítélt meg.

75. Ezt követően arra a megoldásra, amely szerint a késedelmi kamatokhoz való jogot azon időszak teljes tartamára nézve elismerik, amely alatt az összegek nem állnak rendelkezésre, több alkalommal történt hivatkozás.⁵⁴

3. Az ítélezési gyakorlat tanulságai

76. Még akkor is, ha vannak bizonytalanságok azon eszközök tekintetében, amelyekkel az uniós jog az időmúlás által a követelésre gyakorolt hatások elleni harc érdekében rendelkezik, az előbbiekben hivatkozott ítélezési gyakorlat alapján két tanulságot vonok le, amelyek hasznosak lesznek a jogalapok megválaszolásához.

77. Az első a kompenzációs kamatok és a késedelmi kamatok közötti megkülönböztetéssel kapcsolatos. Az ítélezési gyakorlat kétségtelenül nagyon világosan különbséget tesz a kompenzációs kamatok és a késedelmi kamatok között, anélkül azonban, hogy kifejtene az annak alapjául szolgáló kritériumokat. Márpedig ez a megkülönböztetés nem egyértelmű, mivel a kamatok szerepe funkcionálisan mindig ugyanaz: a követelés nyújtotta előnyök élvezetétől megfosztott hitelező által elszenvedett veszteség kompenzálása. Ugyanakkor tudom, hogy a kompenzációs kamatok a kártérítés területén kiegészítő megtérítést jelentenek azáltal, hogy a kár összegének bíróság által történő értékeléséig bekövetkezett időmúlást kompenzálják, az adósnak felróható valamennyi késedelemtől függetlenül, míg a késedelmi kamatok átalányösszegben kompenzálják a követelés összegének késedelmes kifizetéséből eredő következményeket, ami lehetővé teszi a hitelező számára, hogy körülbelül azt az összeget kapja meg, amelyet a pénzeszközök befektetése esetén szerzett volna. Álláspontom szerint ebből az következik, hogy a megkülönböztetés alkalmazási körének a kártérítési perekre kell korlátozódnia, ami azzal magyarázható, hogy ezekben a perekben a bíróságnak kell megállapítania a főkövetelés összegét, amelyet kamatok terhelnek.

52 — 60. pont.

53 — 62. és 63. pont.

54 — Lásd: *Holcim (Franciaország) kontra Bizottság végzés* (T-86/03, EU:T:2005:157, 30 és 31. pont), valamint *Greencore Group kontra Bizottság ítélet* (T-135/02, EU:T:2005:457, 55. pont [implicit megoldás]), és *BPB kontra Bizottság ítélet* (T-53/03, EU:T:2008:254, 487. és 488. pont).

78. A másik az uniós bíróság által hozott megsemmisítő határozat következtében felmerülő késedelmi kamatokhoz való jog alapjával kapcsolatos. Az ítélezési gyakorlatban kimondott elv értelmében ennek a jognak az alapja közvetlenül az EUMSZ 266. cikk első bekezdése, és az az alperes intézmény azon kötelezettségéből ered, hogy meghozza a szükséges intézkedéseket a megsemmisített aktus joghatásainak figyelmen kívül hagyása, valamint annak érdekében, hogy az érdekelteket visszahelyezze abba a helyzetbe, amelyben ezen jogi aktust megelőzően voltak.

79. Ebből az ítélezési gyakorlatból azt a következtetést vonom le, hogy az uniós bíróság elsődleges feladata megsemmisítés esetében elsősorban az *in integrum resitutio* elvének a lehető legszigorúbb alkalmazása, amely magában foglalja az eredeti állapothoz való visszatérést, miközben ügyelni kell arra, hogy mindenki esetében visszaálljon az eredeti állapot, veszteség, illetve nyereség nélkül.

80. Jelenleg azt kell megvizsgálni, hogy a megtámadott ítélet megfelel-e ennek a követelménynek, illetve a fentiekben említett elveknek.

4. A jogalapok megválaszolása

81. A fentiekben ismertetett hat jogalap négy kifogáscsoporton alapul. Az első az IPK követelésének jogalapjával kapcsolatos, a második a kompenzációs és a késedelmi kamatok közötti megkülönböztetésre vonatkozik, a harmadik az ítélet indokolását, a negyedik pedig a kamatok kiszámítását érinti.

a) Az IPK követelésének jogalapjára vonatkozó kifogásról

82. A megtámadott ítélet 34. és 41. pontjában a Törvényszék kifejtette, hogy a vitatott határozat képezte a szóban forgó főkövetelés egyetlen jogalapját.

83. Ebben a tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 264. cikk első bekezdéséből – amelynek értelmében „[h]a a kereset megalapozott, az Európai Unió Bírósága a megtámadott jogi aktust semmisnek nyilvánítja” – az következik, hogy egy jogi aktusnak az uniós bíróság által történő megsemmisítése ennek a jogi aktusnak az uniós jogrendből való eltűnését eredményezi. A Törvényszék ismétlődő ítélezési gyakorlatából eredő formula szerint éppen ez az eltűnés a megsemmisítés „lényege”.⁵⁵ A megsemmisítés *ex tunc* hatályának általános szabálya értelmében a jogi aktus joghatásai főszabály szerint visszamenőleges hatállyal szűnnek meg, kivéve ha a Bíróság az EUMSZ 264. cikke második bekezdésének megfelelően megjelöli a semmisnek nyilvánított jogi aktusoknak azokat a joghatásait, amelyek továbbra is fennmaradnak.

84. Amint azt a Bizottság helyesen megállapítja, a 2005. május 13-i határozatnak a Törvényszék által történő megsemmisítése visszaható hatálya következtében felélesztette a pénzügyi támogatás odaítéléséről szóló határozatot, és a feleket visszahelyezte abba a helyzetbe, amelyben ezen határozat meghozatalakor voltak.

85. A Törvényszéknek a megtámadott ítélet 34. pontjában foglalt megállapításával ellentétben az a körülmény, hogy ezt a megsemmisítést a vonatkozó elévülési határidőnek a Bizottság által történő figyelmen kívül hagyása indokolta, nem korlátozza az így kihirdetett megsemmisítés tartalmának terjedelmét, amely visszaható hatállyal bírt. Ennek következtében azáltal, hogy a Törvényszék az IPK követelésének egyetlen alapjaként mutatta be a vitatott határozatot, tévesen alkalmazta a jogot.

55 — Ebben az értelemben lásd: SIR kontra Tanács végzés (T-142/11, EU:T:2011:333, 22. pont); Petroci kontra Tanács végzés (T-160/11, EU:T:2011:334, 19. pont); Afriqiyah Airways kontra Tanács végzés (T-436/11, EU:T:2012:10, 15. pont); Ayadi kontra Bizottság végzés (T-527/09, EU:T:2012:35, 30. pont), és Rautenbach kontra Tanács és Bizottság végzés (T-222/11, EU:T:2012:409, 15. pont).

86. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azonban a mellékesen kifejtett indokok vagy az azon indokok ellen felhozott kifogások, amelyek nem szolgálnak a rendelkező rész szükséges alátámasztására, nem eredményezhetik a Törvényszék határozatának megsemmisítését, tehát azokat el kell vetni.⁵⁶

87. A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a Törvényszéknek az ítélet 34. pontjában található indokolása, amely kizárólag a rosszhiszeműséggel kapcsolatos jogalapok tekintetében ad választ, kiegészítő jellegű a 33. pontban ismertetett indokhoz képest. Ami a szóban forgó főkövetelés jogalapjára való, a megtámadott ítélet 41. pontjában található hivatkozást illeti, az nem bizonyul a megtámadott ítélet rendelkező része szükséges alátámasztásának, amely a késedelmi kamatok esedékességének kezdő időpontjaként 2011. április 15-öt állapítja meg.

88. Következésképpen ezt az első kifogást mint hatástalant, el kell utasítani.

b) A kompenzációs kamatok és a késedelmi kamatok közötti különbséggel kapcsolatos kifogásról

89. A fellebbezés második jogalapja keretében a Bizottság azzal érvel, hogy a megtámadott ítélet semmilyen különbséget nem tesz a kompenzációs kamatok és a késedelmi kamatok között annak ellenére, hogy e két kamattípus jellege a Bizottság szerint nagymértékben eltérő.

90. Ez a kifogás nem tűnik számomra megalapozottnak, és ezenfelül úgy vélem, hogy a megtámadott ítélettel szemben fordított kritikát kellene megfogalmazni amiatt, hogy a két kamattípus között különbséget tett, azonban álláspontom szerint a Törvényszék a 2011. április 15-i ítélet kihirdetését megelőzően felgyülemlett kamatokat tévesen minősítette „kompenzációsnak”.

91. A jelen ügy körülményei között ugyanis a 2005. május 13-i határozatnak a 2011. április 15-i ítélettel történő megsemmisítése a pénzügyi támogatás odaítéléséről szóló határozatot újjáélesztette, és a feleket visszahelyezte abba a helyzetbe, amelyben e határozat meghozatalakor voltak.

92. A megsemmisítés *ex tunc* hatálya következtében a Bizottság tehát egy bizonyos meghatározott és esedékes főkötelezettség teljesítésére volt köteles, amely az IPK-nak fizetendő vagy visszatérítendő összegekből tevődött össze. Az IPK követeléséből tehát késedelmi kamatok származtak, amelyek a fizetendő összeg tekintetében az IPK által benyújtott panasztól, a visszatérítendő összeg tekintetében pedig annak az IPK által a Bizottság részére történő kifizetésétől váltak esedékessé.

93. Ebben a tekintetben megállapítom, hogy bár egy pénzügyi támogatás visszavonásáról szóló határozat megsemmisítése esetén a késedelmi kamatok fizetése nem több, mint az EUMSZ 266. cikk első bekezdése értelmében egy megsemmisítő ítélet végrehajtását szolgáló intézkedés, a kompenzációs kamatok odaítélése viszont túllépi a végrehajtási intézkedés jogi keretét, és az EUMSZ 266. cikk második bekezdése alkalmazásából ered, amely az Unió szerződésen kívüli felelősségére irányadó közösségi jogra hivatkozik. Márpedig – bár a Törvényszék megállapította, hogy a Bizottság elismerte, hogy a főkötelezettség és a kompenzációs kamatok, valamint a 2011. április 15-től esedékes késedelmi kamatok tekintetében adós –, a megtámadott ítéletből nem következik, hogy a vitatott határozatban a Bizottság elismerte volna a felelősséget és elfogadta volna az IPK kártérítéshez való jogát.

94. Ilyen körülmények között úgy vélem, hogy a Törvényszékkel szemben felhozható egyetlen kifogás az, hogy a 2011. április 15-i ítéletet megelőzően felgyülemlett kamatok tekintetében nem tért vissza azok megfelelő minősítéséhez, és nem tartotta meg a Bizottság által alkalmazott meghatározást. Következésképpen a kompenzációs és a késedelmi kamatok közötti különbségtétel hiányából eredő kifogást el kell utasítani.

56 — Lásd különösen: Ryanair kontra Bizottság ítélet (C-287/12. P, EU:C:2013:395, 86. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), valamint Dow Chemical kontra Bizottság ítélet (C-179/12. P, EU:C:2013:605, 63. és 76. pont).

c) Az indokolás elégtelenségével és ellentmondásosságával kapcsolatos kifogásról

95. A harmadik jogalapja keretében a Bizottság arra hivatkozik, hogy a Törvényszék által a kompenzációs kamatok átalányemelésével, illetve a késedelmi kamatok esedékességének kezdő időpontjával kapcsolatban alkalmazott megoldás indokolása elégtelen.

96. Ennek a jogalapnak a megválaszolása kétségekhez vezethet.

97. A Törvényszék indokolási kötelezettségének terjedelmét a felek által a Törvényszék előtt hivatkozott érvek tartalma és pontossága alapján kell értékelni. Ebben a tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság a Törvényszék előtti ellenkérelmében arra hivatkozik, hogy a fő refinanszírozási műveletekre alkalmazott kamatláb két százalékponttal történő megnövelése nem igazolható, mivel ellentétes az ítélkezési gyakorlattal, a rosszhiszemű hitelező jogalap nélküli gazdagodásához vezet, és következésképpen ellentétes az igazságosság és a méltányosság elvével.

98. Márpedig, ahogyan az a megtámadott ítélet 34., 36., 37. és 38. pontjából következik, a Törvényszék megállapította, hogy ez az emelés megfelel a Bíróság ítélkezési gyakorlatának, annak nem kell a tényleges inflációs rátától függenie, illetve hogy az az uniós jog alapelveivel ellentétes jogalap nélküli gazdagodás elkerülésére szolgál.

99. Ez az indokolás tehát pontról pontra választ ad a Bizottság kifogásaira, ezért a jogalap elutasítását javaslom.

100. Mindazonáltal némi kétely merülhet fel annak elismerése tekintetében, hogy ezen indokolási kötelezettségnek eleget tesz egy olyan indokolás, amely egy vagy több olyan korábbi határozatra hivatkozik, amelyek maguk sem tartalmazzak indokolást. Meg kell állapítani ugyanis, hogy azok az ítéletek, amelyekre a Törvényszék hivatkozott, nem fejtik ki konkrétan annak indokait, hogy a késedelmi kamatokat miért az EKB által a fő refinanszírozási műveletekre megállapított, 2 százalékponttal növelt kamatlábaknak megfelelően rögzítették.

101. Amennyiben a Bíróság ebből azt a következtetést vonja le, hogy az indokolás elégtelen, azt kell javasolnom, hogy a Bíróság az indoklás kiegészítésével határozzon a jogalap elutasítása érdekében.

102. Álláspontom szerint a késedelmi kamatokkal kapcsolatos átalányt alkalmazó logika egységes kamatláb meghatározását foglalja magában. Az, hogy a Törvényszék ezt a kamatlábat határozta meg, indokolt és elfogadható, mivel az a tagállamokban a késedelmi kamatoknak a törvény szerinti vagy a bíróságok által megállapított átlagos összegét tükrözi. Mindazonáltal felmerül a kérdés, hogy a jövőben a méltányosság és a jogbiztonság követelményeinek nem felelne-e meg jobban az, ha az uniós intézményekkel szemben fennálló követelések utáni késedelmi kamat mértéke az azon követelések utáni késedelmi kamatok mértékéhez lenne igazítva, amelyek ezeket az intézményeket valamennyi személlyel szemben megilletik, és amely mérték a 2342/2002/EK bizottsági rendelet hatálybalépése óta megfelel az EKB által a fő refinanszírozási műveletek tekintetében megállapított kamatláb 3,5 százalékponttal növelt mértékének.

103. Ettől függetlenül a megtámadott ítélet indokolásával kapcsolatos kifogást el kell utasítani.

d) A kamatok kiszámításával kapcsolatos kifogásról

i) A 2011. április 15-i ítélet kihirdetését követően felgyülemlett kamatok kiszámítása

104. A 2011. április 15-i ítélet kihirdetését követően felgyülemlett késedelmi kamatokkal kapcsolatos kifogás a harmadik jogalapban található, amely egyidejűleg kifogásolja magát a kamatokhoz való jogot, és azok kezdő időpontját.

105. Emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bíróság hatásköre a fellebbezési eljárás keretében az első fokú bíróság előtt megvitatott jogalapokról hozott jogi döntés megítélésére korlátozódik, ezért az ezen eljárás keretében először hivatkozott joglapot elfogadhatatlannak kell minősíteni.⁵⁷

106. A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a Bizottság a Törvényszék előtt nem vitatta az IPK-nak a késedelmi kamatokhoz való jogát, és a tárgyaláson még azt is elismerte, hogy a 2011. április 15-i ítélet kihirdetését követően ezeknek a kamatoknak a megfizetésére köteles.

107. Tehát a késedelmi kamatok megfizetésére irányuló kötelezettség jogalapjának hiányával, illetve az azzal a téves jogalkalmazással kapcsolatos kifogások, amelyet e kamatok kezdő időpontjának meghatározása tekintetében elkövethettek, újak, és ennél fogva elfogadhatatlanok.

ii) A 2011. április 15-i ítélet kihirdetését megelőzően felgyülemlett kamatok kiszámítása

108. Ezt a kifogást a negyedik és az ötödik jogalap különböző szempontból fejti ki. A Bizottság arra hivatkozik, hogy a Törvényszék azzal, hogy a kompenzációs kamatlábakat átalányösszegben, az EKB által a fő refinanszírozási műveletekre alkalmazott kamatlábak két százalékponttal növelt értékének megfelelően határozta meg, egyrésztől figyelmen kívül hagyta a Bíróság ítélkezési gyakorlatát, amely szerint ezek a kamatok az infláció ellensúlyozására szolgálnak, másfelől pedig megsértette a jogalap nélküli gazdagodásra irányadó elveket.

109. Az előbbieken kifejtett indokokra tekintettel úgy vélem, hogy a 2011. április 15-i ítélet kihirdetését megelőzően felgyülemlett kamatok helytelenül minősítették kompenzációs kamatoknak, miközben esetükben késedelmi kamatokról volt szó.

110. A Bíróság ítélkezési gyakorlatának figyelmen kívül hagyására vonatkozó kifogást, amely szerint a kompenzációs kamatok az infláció ellensúlyozását szolgálják, ezért el kell utasítani.

111. A jogalap nélküli gazdagodást tiltó általános elv megsértésével kapcsolatos kifogás nem tűnik számomra megalapozottnak.

112. Egyfelől, ahogy azt fent kiemeltem, úgy vélem, hogy a késedelmi kamatokhoz való jog közvetlenül a megsemmisítésből származó visszatérítési kötelezettségből ered, és nem a jogalap nélküli gazdagodáson alapul.

113. Másfelől, feltéve hogy a jogalap nélküli gazdagodás tilalmának elve mérsékelheti a késedelmi kamatokhoz való jog automatikusságát, úgy vélem, hogy a Bizottság nem bizonyítja, hogy a Törvényszék által alkalmazott kamatláb meghaladná az IPK tényleges vagyonsökkenésének, illetve a Bizottság tényleges gazdagodásának mértékét. Ahogyan azt kifejtettem, a Bizottság által fizetendő kamatok szükségszerűen késedelmi kamatok, és nem kompenzálják a követelésnek az inflációból eredő értékvesztését, hanem átalányösszegben kompenzálják az e követelés nyújtotta előnyök élvezetétől való megfosztást. Ráadásul nem látom azokat az okokat, amelyek miatt az átmeneti jelleggel beszedett bírságok tekintetében alkalmazott kamatlábat figyelembe kellene venni.

114. Következésképpen e kifogás elutasítását javaslom.

57 — Uo., 82. pont.

iii) A kamatok tőkésítésével kapcsolatos kifogásról

115. Ezzel a harmadik jogalapban kifejtett kifogással a Bizottság azt rója fel a megtámadott ítélettel szemben, hogy az a kamatokat úgy tőkésítette, hogy a teljes kifizetésig esedékes késedelmi kamatokat a főkövetelésnek a korábban felhalmozódott késedelmi kamatokkal növelt összege alapján állapította meg.

116. Ahogy arra a korábbiakban utaltam, úgy vélem, hogy a Bizottság által fizetendő kamatok késedelmi jellegűek függetlenül attól, hogy a 2011. április 15-i ítélet előtt vagy azután váltak esedékessé.

117. Ezek a kamatok nem jelentenek a főköveteléshez kapcsolódó olyan kiegészítő kárt, amelyből magából is kamatok keletkeznek. A 2011. április 15-i ítéletet megelőzően felhalmozódott kamatoknak a Törvényszék által az állítólagos kompenzációs jellegük figyelembevételével mellett történő tőkésítése tehát számomra úgy tűnik, hogy téves jogalkalmazásból ered.

118. Mindazonáltal felmerül a kérdés, hogy a késedelmi kamatokat nem lehet-e tőkésíteni. Ebben a tekintetben kételkedem azon állítás megalapozottságát illetően, amely szerint a késedelmi kamatok tőkésítése főszabály szerint nem engedélyezhető.⁵⁸ A tagállamok jogában közös általános elvek szerint a legtöbb rendszer elismeri – bizonyára eltérő eljárások szerint – a kamatok tőkésítését, feltéve, hogy azt kérelmezik.⁵⁹

119. Felmerül a kérdés, hogy az uniós bíróságnak nem kellene-e a témakörben mérlegelési jogkörrel rendelkeznie, illetve hogy engedélyezni kell-e számára, hogy a késedelmi kamatok tőkésítését állapítsa meg, amikor az úgy tűnik, hogy megfelel a méltányosság elvének.

120. Ugyanakkor a jelen ügyben semmilyen különleges körülményt nem vélek felfedezni, amely igazolná a kamatok tőkésítésének az IPK részére történő jóváhagyását.

121. A kifogás tehát számomra megalapozottnak tűnik.

122. A Bíróság alapokmányának 61. cikke értelmében „[h]a a fellebbezés megalapozott, a Bíróság a Törvényszék határozatát hatályon kívül helyezi, és [h]a a per állása megengedi, az ügyet maga a Bíróság is érdemben eldöntheti, illetve határozathozatalra visszautalhatja a Törvényszékhez”.

123. A jelen ügyben a Bíróság könnyen el tudja érdemben dönteni a jogvitát annak megállapításával, hogy a késedelmi kamatokat kizárólag a főkövetelés összege alapján kell kiszámítani.

IV – A költségekről

124. A Bíróság eljárási szabályzata 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozott, és a Bíróság maga hoz a jogvita kapcsán végleges határozatot, a Bíróság határoz a költségekről. Ugyanezen szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése értelmében, amely a 184. cikk értelmében a fellebbezési eljárásra alkalmazandó, a Bíróság a pereszes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mindazonáltal a 138. cikk (3) bekezdése értelmében részleges pernyertesség esetén a Törvényszék elrendelheti a költségeknek a felek közötti megosztását, vagy határozhat úgy, hogy mindegyik fél maga viselje saját költségeit.

58 — Lásd: a megtámadott ítélet 42. pontja.

59 — Lásd: Commission pour le droit européen du contrat, „*Capitalisation des intérêts*”, *Principes du droit européen du contrat*, 2. kötet, Société de législation comparée, Párizs, 2003., 583–587. o.

125. A jelen esetben, figyelembe véve, hogy bizonyos mértékig mindkét fél elvesztés lett, úgy vélem, hogy az lenne helyes, ha a jelen fellebbezési eljárásban a Bíróság mindkét felet a saját költségei viselésére kötelezné.

V – Véggövetkeztetések

126. A fentiekre tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság:

- 1) helyezze hatályon kívül az IPK International kontra Bizottság ítéletet (T-671/11, EU:T:2013:163), de kizárólag abban a részében, amelyben az a teljes kifizetésig esedékes késedelmi kamatoknak a főkövetelésnek a korábban felhalmozódott késedelmi kamatokkal növelt összege alapján történő megállapítását rendelte el;
- 2) a teljes fizetésig esedékes késedelmi kamatokat kizárólag a követelés főösszege alapján állapítsa meg;
- 3) egyebekben utasítsa el a fellebbezést;
- 4) állapítsa meg, hogy mindkét fél maga viseli a saját költségeit.